

Groenmanifest Westland 2017

Natuurpunt Westland

WBWK

Inhoud

Inleiding	3
1) Gezonde leefomgeving.....	5
2) Klimaatbestendig en duurzaam inrichten.....	5
3) Bouwen en renoveren	6
4) Behoud en bevordering biodiversiteit	6
5) De kust	7
6) Dieren.....	8
7) Tuinbouw, moestuinieren en stadslandbouw.....	8
8) Bewustwording en educatie.....	9

Inleiding

Westlandse Natuur- en Milieuorganisaties verenigen zich in Natuurpunt Westland. Voor de raadsvergadering van september zal de voorzitter van KNNV afdeling Delfland Geert van Poelgeest, samen met Anneke Duyvesteijn van Groei & Bloei Westland en Aad van Uffelen van WBWK (en Leefbos Westland), aan de Westlandse partijen en het College het Groenmanifest 2017 aanbieden.

Natuurpunt Westland wil graag dat alle politieke partijen het Groenmanifest onderdeel laten zijn van hun verkiezingsprogramma's voor de verkiezingen van 2018 en dat het integraal deel gaat uitmaken van het gemeentebestuur.

Natuurpunt Westland spreekt zich in het manifest uit over een groot aantal onderwerpen zoals: versterking van de biodiversiteit, versterking van het groen en blauw, energiezuinige bouw en renovatie, klimaatbestendige, duurzame en groene inrichting van woongebieden en bedrijventerreinen, duurzame tuinbouw en natuureducatie. Met het Groenmanifest wil zij alle partijen inspireren en ondersteunen naar een groenere samenleving.

Groene samenwerking

In Natuurpunt Westland werken Westlandse tuin- natuur- en milieuorganisaties samen. De wens is dat Natuurpunt Westland structureel gesprekspartner wordt van de gemeente om zo de belangen van een gezonde leefomgeving met daarin voldoende goed groen en blauw te waarborgen.

Partners

1. **Groei & Bloei Westland**, is een actieve afdeling van Groei & Bloei Nederland die zich inzet voor 'Groene' tuinen en een groene en gezonde leefomgeving!
voorzitter Anneke Duyvesteijn, 06 – 40 17 57 77,
<https://westland.groei.nl/index.php?id=13469>, info@westland.groei.nl
2. **KNNV afdeling Delfland**, de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging afdeling Delfland staat voor een natuurlijke leefomgeving. Ons doel is samenleven met de natuur.
voorzitter Geert van Poelgeest, 06 – 33 00 1742, <https://www.knnv.nl/afdelingDelfland>,
afdelingDelfland@knnv.nl
3. **Werkgroep Leefbos Westland**, staat voor een leefbaar Westland met voldoende groen in de wijken, parkjes, natuur en recreatiegroen, goede biodiversiteit en een centraal leefbos. Aad van Uffelen, <https://www.facebook.com/LeefbosWestland>,
aadvanuffelen@gmail.com, 0174 - 620 528
4. **Werkgroep bescherm de Westlandse Kust (WBWK)**, streeft naar bescherming van de Westlandse kust, de duinen en het strand, met daarin unieke waarden als rust, ruimte, weidsheid en natuur.
<https://www.facebook.com/beschermdewestlandsekust>, Aad van Uffelen,
aadvanuffelen@gmail.com, 0174 – 620 528

De waarde van groen en blauw in Westland

De gemeente Westland is een bijzondere economische plek vanwege het feit dat hier al een paar eeuwen de tuinbouw centraal staat. Dat dit heeft geleid tot ernstige onbalans tussen natuur en economie is niet algemeen bekend. Wij vragen met dit manifest hier aandacht voor en bieden inspiratie voor de noodzakelijke vergroening van Westland. Dat is, naast natuurbelang en biodiversiteit, ook belangrijk voor een goede en gezonde leefkwaliteit en een aangename leefomgeving.

Dit Groenmanifest gaat vooral over het beleid met betrekking tot de natuur, openbaar groen en duurzame economische ontwikkeling van met name de glastuinbouw, bedrijventerreinen, wonen en toerisme. Natuurinclusief bouwen, wonen en werken is van groot belang.

Gemeente Westland is de minst groene gemeenten van Nederland en daar zijn wij niet trots op. Het is mede veroorzaakt door een paar eeuwen afgraven van duinen en groengebieden ten behoeve van de tuinbouw, zandhandel en voor wegen- en woningbouw.

Westland kent weinig goed groen, weinig parken en slechts één klein bos. Goed en belangrijk groen zoals het Haagwegbos en het Schefferkampbos dreigen gekapt te worden.

Groen draagt op een positieve manier bij aan maatschappelijke thema's zoals woongenot, gezondheid, luchtkwaliteit, klimaat, biodiversiteit, voedselvoorziening, sociale cohesie, veiligheid, een goed vestigingsklimaat en economie.

De bebouwde omgeving wordt in de toekomst veel belangrijker voor dieren en planten, het is belangrijk daar nu op in te spelen. In Westland staat de natuur onder druk door de intensieve glastuinbouw en ook in natuurgebieden zoals de kust, gaat het met veel soorten niet goed. Ook het platteland met wilde flora en weidevogels, staat zwaar onder druk door intensieve landbouw. Juist in de stedelijke / bebouwde omgeving liggen nieuwe kansen voor natuur.

Gemeente Westland bestaat uit elf dorpen, maar door de bouw van steeds meer woningen en bedrijventerreinen worden steeds meer dorpen aaneengesloten.

Om het belang te benadrukken van balans tussen economie en natuur is dit Groenmanifest ontwikkeld. Het behouden van bestaand groen en versterken van de groene kwaliteit en volume moeten centraal staan bij alle beleidsbeslissingen, niet aan het eind, maar al aan het begin van een proces.

Natuurpunt Westland biedt aan de politiek dit Groenmanifest aan en verzoekt hen ervoor zorg te dragen dat de inhoud van dit manifest wordt verankerd in het beleid van de gemeente Westland.

'Wij staan voor een gezond, klimaatbestendig en aantrekkelijk Westland, waar mensen kunnen wonen, werken en recreëren in een aangename omgeving. Met een hoge mate van biodiversiteit, voldoende groen en water van goede kwaliteit. Met beschermde duinen en een natuurlijk open strand. Binnen dat kader vervullen de duinen, ecologische zones, groene stapstenen, bos, park en groenverbindingen een centrale rol.

Natuurpunt Westland beveelt de volgende onderwerpen aan als minimum voor goed groenbeleid.

1) Gezonde leefomgeving

- Houd bij het inrichten van de openbare ruimte rekening met voldoende ruimte voor groen en blauw. Zorg daarbij voor voldoende variatie in beplanting, met streekeigen klimaatbestendige soorten.
- Ga uit bij ontwikkelplannen van woonwijken en bedrijventerreinen van minimaal 20 % groen en blauw. Op bedrijventerreinen kan een deel van het groen ook dak- en gevelgroen zijn.
- Behoud waardevol groen, historische slotjes en laantjes, evenals historische gebouwen, in een ontwikkelgebied en plan dit in. Kap en sloop alleen als het niet anders kan, maar compenseer dan optimaal.
- Versterk waardevolle groene zones en leg verbindingen tussen groengebieden. Ook tiny forests kunnen als groene stapstenen hierin een belangrijke rol spelen.
- Zorg ervoor dat binnen afstand van 700 meter voor elke burger voldoende goed recreatiegroen beschikbaar is.
- Plan de uitbreiding van het openbaar groen naar minimaal 50 vierkante meter per inwoner in 2030 en zorg ervoor dat elke woonwijk voldoende goed groen heeft in de straten en dat er parkjes aanwezig zijn. Dit voorkomt tevens hittestress en wateroverlast.
- Bescherm ook lokaal gemeentelijk groen zoals: De Zeven Gaten, de Wollebrand en andere waardevolle groengebieden, door het de status van beschermde natuur te geven.

2) Klimaatbestendig en duurzaam inrichten

- Houd bij nieuwbouw en renovatie rekening met de gevolgen van klimaatverandering.
- Stimuleer het afkoppelen van regenwaterafvoer, gebruik van waterdoorlaatbare materialen bij bestrating en geef voldoende ruimte voor groen en water.
- Doe als gemeente mee met de operatie Steenbreek.
- Stimuleer de aanleg van groene daken en -gevels door bedrijven, instanties en bewoners.
- Houd regen- en kwelwater zoveel mogelijk tijdelijk vast in wateropvanggebieden, vijvers, wadi's en waterlopen.

- Ga het verstenen van tuinen en de omgeving tegen. Stimuleer het vergroenen van tuinen, straten en buurten en neem als gemeente hierbij het initiatief.
- Stimuleer ook het vergroenen van bedrijventerreinen.
- Als verharding noodzakelijk is, stimuleer dan de waterdoorlatende verharding.
- Voorkom hoge beschoeiingen van sloten en vaarten in woonwijken en langs wegen.
- Stimuleer waar mogelijk natuurvriendelijke bermen, bosschages, hagen en aflopende diervriendelijke taluds.
- Stimuleer de aanleg van natuurlijke erfafscheidingen tussen gebouwen en woningen.
- Plant meer bomen en struiken om langs de wegen meer fijnstof en CO2 af te vangen.
- Plant vooral bomen en struiken die goed zijn voor de biodiversiteit, klimaatbestendig zijn en bestand tegen invasieve ziekten en aantastingen.

3) Bouwen en renoveren

- Herbestem en renoveer gebouwen en terreinen, alvorens tot nieuwbouw over te gaan. Houd bij bouw of renovatie altijd plek voor voldoende groen.
- Bouw en renoveer duurzaam en CO2-neutraal. Plan waar mogelijk ook groene daken op bestaande gebouwen.

- Houd bij elk nieuwbouw- en renovatieproject rekening met het behouden of scheppen van verblijfplaatsen van (bedreigde) diersoorten. Maak hierover afspraken bij de planvorming van projectontwikkelaars en woningbouwverenigingen, ook wanneer dit niet wettelijk verplicht is.
- Zorg er ook voor dat schoolpleinen vergroenen, minder steen en meer groen voor de kinderen.
- Stimuleer concrete en direct uitvoerbare activiteiten zoals: mussenvides; inbouwneststenen (gierzwaluwen); insectenhôtels; drachtrijkdom; ruimte voor bijenlinten; roofvogelbroedplekken, stapelmuren, vleermuizenkasten en ingebouwde voorzieningen.

4) Behoud en bevordering biodiversiteit

- Ecologisch beheer is cruciaal voor de kwaliteit van de leefomgeving. Houd daarom het beheer van het groen in eigen verantwoordelijkheid van de gemeente.

- Bescherm flora en fauna. Dit kan mede door gefaseerd maaien, sinusmaaien, de aanleg van bloemenweiden en bijenstroken, zodat soorten als wilde bijen, hommels, vlinders en vogels voldoende voedsel en beschutting hebben.
- Draag bij aan belendend groenbeheer.
- Gebruik geen chemische bestrijdingsmiddelen (of anderszins schadelijke bestrijdingsvormen) bij het groenonderhoud en onderhoud van de openbare ruimte.
- Zorg voor 100 % duurzame inkoop van goederen en producten welke de gemeente gebruikt.

- Zet actief in op bescherming van bedreigde soorten, zoals: vlinders, wilde bijen en hommels, vleermuizen, egels, gierzwaluw, huismus en huiszwaluw.
- Zorg voor voldoende nectar- en stuifmeelleverende planten gedurende het gehele jaar.
- Plant geen bomen meer aan met te weinig ecologische waarde.
- Wij verzoeken de gemeente een Drachtplantenconvenant te ontwikkelen.
- Plant ook voor mens en dier eetbaar groen aan (bijvoorbeeld fruit- en notenbomen, en besdragende struiken).
- Zorg voor voldoende (besdragende) struiken voor vogels.

5) De kust

- Bescherm de flora en fauna van het kustgebied. Compenseer waar toch verharding of bebouwing (uitbreiding) komt, met gelijkwaardige natuur.
- Stel scherpe eisen en concrete doelen om de stikstofdepositie langs de kust terug te dringen om zo schade aan de natuur te voorkomen.
- Stel regels op voor loslopende honden (en katten) die in het duin en op het strand vogels opjagen.
- Beperk verlichting langs de kust daar dit verstorend werkt voor trekvogels. Voor sommige vogels en vooral voor vleermuizen (grootoorvleermuis en de franjestaart) en uilen. Als toch enige verlichting moet komen, gebruik hiervoor speciaal en naar beneden schijnend rood licht.

- Bescherm de duinflora. Geef aan welke tuinplanten niet bij huizen of bedrijven mogen worden toegepast tot een afstand van 500 meter van de duinen, denk aan rimpelroos etc.

6) Dieren

- Dieren zijn belangrijk voor mensen. Het is goed hier regels voor op te stellen om te voorkomen dat dierenleed ontstaat.
- Loslopende honden brengen vaak ernstige verwondingen aan bij schapen en paarden, maar ook bij mensen. Aanlijnplicht is daarom noodzakelijk, minus die delen waar dat specifiek is toegestaan.
- Verbied elke vorm van presentaties en shows met roofvogels. Ook het houden (en verhandelen) van deze dieren verdient een verbod.
- Verbied het gebruik van ballonnen in Westland, dit is schadelijk voor de natuur en veel dieren overlijden er door.
- Verbied het houden van exotische dieren.
- Westland moet ook een goed werkend systeem hebben voor de dierenambulance en opvang van (gewonde) dieren: door aanrijding, bijtonden, mishandeling, slechte verzorging etc.

7) Tuinbouw, moestuinieren en stadslandbouw

- Ondersteun de biologische (land en) tuinbouw zonder gebruik van bestrijdingsmiddelen als imidacloprid.
- Werk samen met de LTO en het Hoogheemraadschap van Delfland aan een betere waterkwaliteit van het oppervlaktewater en stel hiervoor concrete doelen.
- Stimuleer het biologisch telen van verschillende vormen van planten, bloemen, groenten en kruiden.
- Op gebied van stadslandbouw en moestuinieren is een inhaalslag nodig in Westland. Wij pleiten voor veel meer moestuinmogelijkheden dicht bij de dorpen. Wij pleiten voor meer mogelijkheden voor kinderen, mensen met een beperking en volwassenen, om te kunnen moestuinieren. Faciliteiten hiervoor zijn nodig met mogelijkheden voor educatie, permacultuur, etc.

8) Bewustwording en educatie

- Natuureducatie is essentieel voor het bereiken van natuurdoelstellingen op de lange termijn. Faciliteer daarom natuureducatie aan kinderen, jongeren en volwassenen. Westlanders krijgen zo meer kennis over en respect voor de natuur waarmee duurzaam gedrag vanzelfsprekender wordt. Natuur- en Milieueducatie Westland kan een belangrijke rol hierin spelen. Vooral op basisscholen en in het voortgezet onderwijs moet natuurkennis een integraal onderdeel zijn van het schoolplan.
- Wij vinden het ook van belang dat de gemeente eigen gekwalificeerde ecologen en groendeskundigen in dienst heeft.

Het Groenmanifest 2017 is ontwikkeld door Natuurpunt Westland, dit is een samenwerkingsverband van Westlandse Natuur- en Milieuorganisaties als, Groei & Bloei Westland, de KNNV afdeling Delfland, de Werkgroep Bescherm de Westlandse Kust, en de werkgroep Leefbos Westland.

Deze organisaties roepen de Westlandse partijen op om het Groenmanifest 2017 op te nemen in hun verkiezingsprogramma's.

Natuurpunt Westland spreekt zich in het manifest uit over een groot aantal onderwerpen zoals: versterking van de biodiversiteit, versterking van het groen en blauw, energiezuinige bouw en renovatie, klimaatbestendige en duurzame en groene inrichting van woongebieden en bedrijventerreinen, duurzame tuinbouw, en natuureducatie. Met het Groenmanifest wil zij alle partijen inspireren en ondersteunen naar een groenere samenleving.

WBWK